

**Do dobré půdy bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší
a chápe, takže přináší užitek.**

**Do dobré půdy bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší
a chápe, takže přináší užitek.**

15. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 13,1-23)

Ježíš vyšel z domu a sedl si u moře. Tu se u něho shromáždilo velké množství lidu. Proto vstoupil na loď a posadil se. Celý ten zástup stál na břehu. A mluvil k nim mnoho v podobenstvích: „Jeden rozsévač vyšel rozsévat. A jak rozséval, padla některá (zrna) na okraj cesty; přiletěli ptáci a sezobali je. Jiná padla na kamenitou půdu, kde neměla mnoho prsti; hned sice vzkličila, protože neležela v zemi hluboko, ale když vyšlo slunce, spálilo je, takže uschla, protože nezapustila kořeny. Jiná zrna zase padla do trní; trní vzešlo a udusilo je. Jiná však padla na dobrou půdu a přinesla užitek: některá stonásobný, jiná šedesátinásobný, jiná třicetinásobný. Kdo má uši k slyšení, slyš!“ Učedníci přistoupili k Ježíšovi a zeptali se: „Proč k nim mluvíš v podobenstvích?“ On odpověděl: „Vám je dáno znát tajemství nebeského království, ale jim to dáno není. Kdo má, tomu bude dáno a bude mít nadbytek. Ale kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má. Proto k nim mluvím v podobenstvích, protože vidí, a (přece) nevidí, a slyší, a (přece) neslyší ani nerozumějí. Plní se na nich Izaiášovo proroctví: `Budete stále poslouchat, a neporozumíte, budete se ustavičně dívat, a nic neuvidíte. Otupělo totiž srdce tohoto lidu. Uši mají nedoslýchavé a oči zavírají, takže očima nevidí, ušima neslyší, srdcem nechápou a neobrátí se, a já je neuzdravím.` Ale blahoslavené jsou vaše oči, že vidí, a vaše uši, že slyší. Amen, pravím vám: Mnoho proroků a spravedlivých toužilo vidět, co vidíte (vy), ale neviděli, a slyšet, co slyšíte (vy), ale neslyšeli. Vy tedy poslyšte, jaký je (smysl) podobenství o rozsévači. Když někdo slyší slovo o (Božím) království a nechápe, přijde ten Zlý a obere ho o to, co bylo v jeho srdci zaseto: to je ten, u kterého bylo zaseto na okraj cesty. Na skalnatou půdu bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší a hned ho s radostí přijímá, ale nemá v sobě kořen a je nestálý. Když pak pro to slovo nastane soužení nebo pronásledování, hned odpadne. Do trní bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší, ale světské starosti a záliba v bohatství slovo udusí, takže zůstane bez užitku. Do dobré půdy bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší a chápe, takže přináší užitek; a vydá jeden stonásobný, druhý šedesátinásobný, jiný třicetinásobný.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Jeden rozsévač vyšel rozsévat. (...) Kdo má uši k slyšení, slyš! Obsah podobenství (v. 1-9) není ničím překvapující: Ježíš popisuje situaci, na kterou byli obyvatelé Izraele zvyklí (rozsévání). O to důležitější je proto závěr tohoto podobenství („kdo má uši k slyšení, slyš“), který chce nasměrovat posluchače, aby pod slupkou obyčejného příběhu objevil něco hlubšího, vlastní zvěst.

Je důležité si povšimnout, že podobenství není ani tak „o rozsévači“ (vžitý název „podobenství o rozsévači“ není vystihující), ani o semeni, ale o osudu tohoto semene: proto jsou popsány čtyři různé případy, čtyři odlišné osudy „semene“. A tento osud závisí na kvalitě přijímající půdy.

Učedníci přistoupili k Ježíšovi a zeptali se: „Proč k nim mluvíš v podobenstvích?“ (...) Amen, pravím vám: Mnoho proroků a spravedlivých toužilo vidět, co vidíte (vy), ale neviděli, a slyšet, co slyšíte (vy), ale neslyšeli. Druhá část (v. 10-17) poskytuje důvod hlásání v podobenstvích. Ježíš nemůže mluvit k lidu přímo, protože ještě nepřijali evangelium: očima nevidí (neprohlédli a nepoznali v Ježíšových zázracích přítomnost Božího království), ušima neslyší (neuslyšeli Boží slovo v Ježíšových slovech, tj. nepoznali, že k nim mluví Bůh skrze Ježíše), srdce mají zarostlé tukem (je necitlivé, neschopné porozumět evangeliu). Těmto lidem není ještě „dáno znát tajemství nebeského království“: toto nemáme chápat ve smyslu, že by jim Bůh odepřel tato tajemství, jinak by jim Kristus vůbec nehlásal své slovo! Kristus rozsévá své slovo i na skalnatou půdu: že to slovo nemůže přinést ovoce, není vinou rozsévače, ale „nevhodné půdy“ (není jim to dáno, protože se sami uzavřeli Božímu slovu)! A protože tyto „uzavření lidé“ nedokázali přijmout zvěst hláсанou přímo a explicitně, Ježíš volí jinou cestu: mluví v podobenstvích, která přináší zvěst o království implicitně (dalo by se říct, že podobenství jsou „druhou šancí“). Tato zahalená zvěst skrze podobenství má vyburcovat posluchače k přemýšlení, vyvést ho ze zaběhlých schémat a teologických konstrukcí zabraňujících přijmout evangelium hláсанé explicitně. Podobenství je osvobozením ze zajetých kolejí, vyvedením na jinou rovinu uvažování.

Ten, kdo má (Ježíšovu zvěst o království, tj. kdo přijal Ježíšovo slovo a stal se učedníkem), bude mít „přidáno“ (přidá se mu porozumění Ježíšova slova). Kdo „nemá“ Ježíšovo slovo (nestal se učedníkem), ten nemá klíč k porozumění a nakonec mu bude odňato i to, co si myslí, že má (spása ze Zákona). Kdo „má“ oči vidoucí a uši slyšící, je skutečně blažený (neboli šťastný), protože může konečně slyšet a nazřít to, po čem toužili všechny předešlé generace proroků a spravedlivých.

Vy tedy poslyšte, jaký je (smysl) podobenství o rozsévači. (...) Do dobré půdy bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší a chápe, takže přináší užitek; a vydá jeden stonásobný, druhý šedesátinásobný, jiný třicetinásobný. Třetí část je výkladem podobenství. Ježíš poskytuje tento explicitní výklad jen učedníkům, a ne „lidu“ právě z již uvedeného důvodu: „zatvrzelý lid“ není schopen přijmout evangelium skrze explicitní hlásání, podobenství má být

provokací, vyburcováním. Učedníci „už mají“, a proto je jim přidán objasňující výklad.

Rozsévač je tedy samotný Kristus, semeno je „slovo“ o království. Čtyři osudy mohou potkat rozsévané slovo.

1) Semeno slova (symbol semena naznačuje, že zpočátku je Ježíšovo slovo nepatrné, viz také jiné podobenství o hořčičném semínku) není přijato čili správně pochopeno, a tak jej nepřítel „vezme“, tj. nechá jej upadnout v zapomnění. Všimněme si, že nepřítel může zabránit „zakořenění slova“ jen proto, že příjemce toto slovo nepřijal, protože nepřiložil uši k slyšení, srdce ke zvažování a pochopení.

2) Někdy toto slovo sice zakoření, ale ne hluboko. Příčinou je „povrchní přijetí“ jen na úrovni citů, bez hlubšího rozhodnutí a nasazení.

3) Vyroste rostlinka, ale ta je záhy udušena trním nezřízené starostlivosti a chtivosti (starosti a „touha“ po majetku nejsou špatné samy o sobě: špatné je nezřízené podléhání těmto záležitostem).

4) Rostlinka může nejen vzejít, ale také přinášet plody v zemi dobré. Takovou dobrou půdou je srdce, které slyší a chápe. Pochopením se nemíní na prvním místě „intelektuální vhled“, ale spíše ochota domyslet do důsledků evangelium. Jen takový „uvážený“ postoj je „plodný“ – ne postoj zbrklý, chvilkový, náladový. Pravý učedník zvažuje a přemýšlí, jak dotáhnout do praktických důsledků slyšené slovo (nepřijímá jen city, ale celou „silou a duší“, rozumem a vůlí).

SHRNUTÍ

Stojíme na začátku třetí velké Ježíšovy řeči v Matoušově evangeliu, řeči obsahující sedm podobenství o království. První z těchto podobenství je obzvlášť důležité, protože je jakousi vstupní branou: odhaluje totiž podmínky umožňující přijetí a pochopení následujících podobenství.

Ježíš mluví u břehu moře, vsedě, v postoji běžném pro učitele. A běžný je také „styl promluvy“: v podobenstvích. Toto slovo (hebrejsky mášal, „připodobnění“) označovalo širokou škálu literárních druhů: přísloví, mudroslovný výrok, hádanku, krátké přirovnání, podobenství rozvedené v příběhu. Společným rysem těchto literárních druhů je vysvětlení určité pravdy pomocí analogie či srovnání z běžného života. Ježíšova „genialita“ spočívá mj. také ve schopnosti používat obyčejné skutečnosti k hlásání „neobyčejné“ nové zvěsti.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Už jste někdy zasévali nějaká semínka? A stalo se vám, že některá uschla, nevyrostla nebo uhynula? Čím to bylo? Možná tím, že jste je málo zalévali, možná měla málo světla nebo špatnou půdu. To tedy znamená, že když chceme, aby semínko vyrostlo, musíme se o něj starat. Slova, která nám Ježíš říká, jsou jako semínka. My jim ale musíme dát dobrou půdu a péči, musíme se jim věnovat, jinak nevyrostou. Když tedy slyšíš slova, která nám Ježíš říká v evangeliu, představuj si, jak a komu je řekl, přemýšlej nad nimi a hledej, co by asi tak mohla znamenat pro tebe. Tak budeš semínka Božího slova přijímat do dobré půdy a zalévat. Ona pak mohou vyrůst, vykvést a přinést užitek! ☺

Starší:

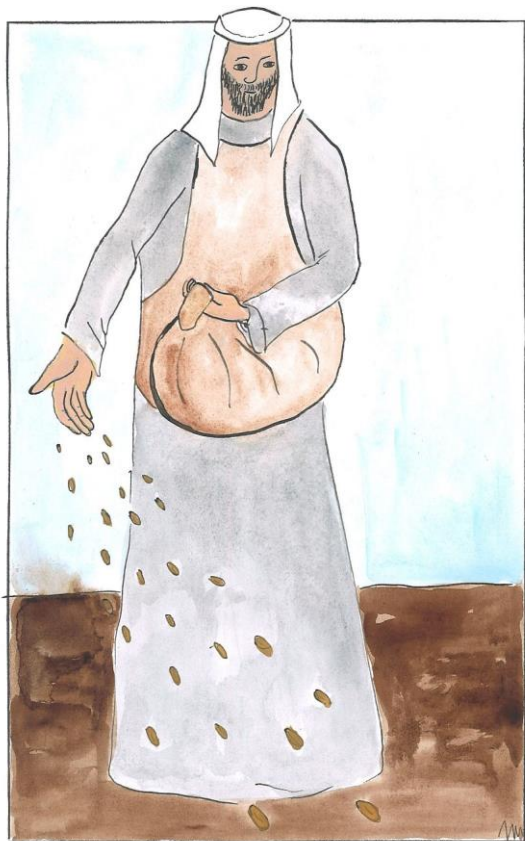
V dnešním čtení se zdá, že my jsme buď půda špatná, nebo dobrá a hotovo... V pochopení tohoto podobenství nám pomůže souvislost s celým evangeliem. Ježíš na počátku svého působení vyzýval všechny lidi k obrácení – tedy ke změně. To tedy také znamená, že člověk je po dobu svého pozemského života této změny schopen. Z tohoto pohledu je naše podobenství spíš provokací nebo výzvou k proměně směrem k dobré půdě než konstatováním špatného stavu věci. Dokud žijeme, můžeme se s Boží pomocí stávat dobrou půdou, v níž může Boží slovo zakořenit, růst, kvést a vydat plody. To je skvělá zpráva!

Zkusme si

Mladší / Starší:

Zkoušeli jste něco zasévat, nebo jste pozorovali, jak něco roste v přírodě?

- Možná jste nikdy nezkusili, jak důležitá je kvalita půdy. Zkuste si připravit tři květináče: do jednoho dejte půdu na pokojové květiny, do druhého půdu z přírody, ve třetím tuto půdu smíchejte s trochou písku. Zkuste do nich zasít stejná semínka a pozorujte, která nejlépe rostou.
- Semínka nasypťte do libovolně velké sklenice a zkuste uhodnout, kolik jich je. Kdo ze skupiny bude mít nejlepší odhad?
- Na obrázku vidíte způsob, jak se silo v Ježíšově době. Víte, jak se dnes osívají velká pole? Zkuste to zjistit!
- A poslední (dlouhodobější) úkol: pokud vám v prvním úkolu některá rostlina vzešla, zkuste ji pěstovat až do doby, než bude mít plody. Dokázali jste to? Kolik plodů – nových semínek jste získali?

15. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,1-23

15. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,1-23

15. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,1-23

15. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,1-23

15. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,1-23

15. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,1-23

15. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,1-23

15. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 13,1-23